

Folketingets Socialudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2023 - 539

Doknr.
946849

Dato
05-12-2024

Folketingets Socialudvalg har d. 27. november 2024 stillet følgende spørgsmål nr. 11 (L 65) til social- og boligministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Helene Brydesholt (ALT).

Spørgsmål nr. 11:

"Vil ministeren kommentere henvendelse af 19. november 2024 fra Frank Høgholm Pedersen, Det Juridiske Fakultet, KU, jf. L 65 - bilag 4?"

Svar:

Den henvendelse af 19. november 2024, som jeg er bedt om at kommentere, drejer sig for det første om risikoen for og konsekvenserne af, at en tiltænkt forælder fravælger at søge sit forældreskab til barnet fastslået efter de foreslåede bestemmelser om forældreskab ved udenlandske surrogataftaler.

Jeg kan oplyse, at efter dansk international privatret anerkendes det, at en mand, hvis faderskab til et barn er fastslået i det land, hvor barnet blev født, og som har leveret sæd til barnet, anses som far til barnet. Dette gælder også, selvom han har indgået en surrogataftale. En sådan mand vil således ikke kunne undgå at blive anset som far til barnet ved at undlade at søge faderskabet fastslået efter de foreslåede bestemmelser om forældreskab ved udenlandske surrogataftaler.

Hvis det er en tiltænkt forælder, der ikke er genetisk forælder til barnet, der undlader at søge sit forældreskab til barnet fastlagt, vil den anden tiltænkte forælder kunne søge dennes forældreskab fastslået efter de foreslåede bestemmelser om forældreskab ved udenlandske surrogataftaler. Jeg henviser i den forbindelse til følgende bemærkning fra ministeriet under punkt 3.2.3. om forældreskab ved udenlandske surrogataftaler i det høringsnotat, som jeg sendte til udvalget den 24. oktober 2024:

"Hvis de tiltænkte forældre fortryder surrogataftalen og ikke ønsker barnet, vil surrogatmoren efter §§ 30 h og 30 i i børneloven kunne rejse sag om de tiltænkte forældres forældreskab til barnet således, at hun efter dansk ret ikke længere anses som retlig mor til barnet. Er betingelserne for at etablere forældreskabet opfyldt, vil de tiltænkte forældre efter dansk ret have forsørgelsespligt over for barnet, og de vil derfor kunne pålægges at betale børnebidrag til barnets forsørgelse. Endvidere vil barnet have arveret efter dem".

For det andet drejer henvendelsen sig om situationer, hvor de foreslåede bestemmelser om forældreskab ved udenlandske surrogataftaler ikke er opfyldt, f.eks. fordi surrogatmoren ikke udsteder en notarerklæring om bekræftelse af overdragelse af forældreskabet.

Jeg kan oplyse, at de foreslåede bestemmelser om forældreskab ved udenlandske surrogataftaler i tråd med aftalen om børns ret til deres forældre ved surrogataftaler skaber mulighed for hurtigt at få fastslået forældreskabet til et barn, der er født ved en udenlandsk surrogataftale. Dermed smidiggøres familiedannelsen i disse situationer til glæde for både børn og forældre.

Reglerne tager hånd om de tiltænkte forældre uanset deres køn og omfatter både par og soloforældre.

Fastslåelse af forældreskab efter de foreslåede regler forudsætter imidlertid, at en række betingelser er opfyldt. Blandt andet skal mindst én tiltænkt forælder være genetisk knyttet til barnet, og der skal efter fødslen ske fremlæggelse af en notarerklæring fra surrogatmoren om bekræftelse af overdragelse af forældreskabet. Baggrunden for disse betingelser er navnlig at imødegå risiko for handel med børn.

Om situationer, hvor betingelserne ikke er opfyldt, kan jeg henvise til følgende bemærkninger fra ministeriet under henholdsvis punkt 3.2.2. om forældreskab ved danske altruistiske surrogataftaler og punkt 3.2.3. om forældreskab ved udenlandske surrogataftaler i det høringsnotat, som jeg sendte til udvalget den 24. oktober 2024:

”Er betingelserne for at etablere forældreskab på grundlag af en dansk altruistisk surrogataftale ikke opfyldt, vil forældreskab navnlig kunne søges etableret ved stedbarnsadoption, hvilket i udgangspunktet vil forudsætte, at adoptanten på ansøgningstidspunktet har et stabilt familieliv med sin ægtefælle eller samlever, og at de sammen [har] planlagt at blive forældre til barnet. Endvidere skal adoptionen være bedst for barnet, hvilket normalt vil være tilfældet, da barnet allerede bor samme med adoptanten. Dette vil også gælde for surrogataftaler, der er indgået før lovens ikrafttræden.”

Og videre:

”Er betingelserne for at etablere forældreskab på grundlag af en udenlandsk surrogataftale ikke opfyldt, vil forældreskab kunne søges etableret ved adoption, jf. punkt 3.2.2. Dette vil bl.a. kunne være tilfældet, hvis surrogatmoren afgår ved døden, inden hun har afgivet notarerklæring om overdragelse af forældreskabet til de tiltænkte forældre. Ved behandlingen af sådanne adoptionssager skal EMD’s retspraksis om barnets ret til privatliv iagttages, jf. punkt 3.2.1.”

Er surrogataftalen indgået mellem en surrogatmor og et par bestående af to kvinder, mellem en surrogatmor og en kvinde, eller mellem en surrogatmor og et par bestående af en kvinde, der har leveret ægget til barnet, og en mand, der er steril, kan forældreskabet ikke etableres ved stedbarnsadoption. I sådanne situationer må forældreskabet søges etableret ved adoption, navnlig efter reglerne om fremmedadoption.

Med venlig hilsen
Sophie Hæstorp Andersen
Social- og boligminister